

تاریخ و فلسفه‌ی تاریخ در قرآن

در شماره‌های گذشته خواندیم:

تاریخ جهان

تاریخ انسان

تاریخ انبیا در ۴ بخش

این شماره:

تاریخ اسلام

بعثت پیامبر خاتم

هر چند که بعثت پیامبر خاتم، خود واپسین حلقه است از زنجیره‌ی تاریخ پیامبران، ولی به دلائلی و از جمله تنوع گسترده‌ی آیات قرآن در این زمینه، می‌توان برای آن فصلی جداگانه گشود، بگذریم که بعثت پیامبران از ژرفای دید عارفان، بعثت خاتم پیامبران را مقدمه‌ای بیش نیست و هدف غائی از آن همه، همین پرشکوه‌ترین رویداد تاریخ است. به هر حال، آنچه را از این پس از نگاه می‌گذرانیم، فهرست‌هایی است از آیات قرآن کریم، در زمینه‌ی بعثت پیامبر خاتم که از آن به عنوان تاریخ اسلام نیز می‌توان تعبیر کرد. نیازی به یاد آوری نیست که هدف از تنظیم این فهرست‌ها تنها فراهم آوردن امکان‌نگاهی است گذرا به سر فصل‌های عمده‌ی تاریخ اسلام از دریچه‌ی وحی که خود، پژوهش تاریخ اسلام را با نگاه قرآنی در آمدی تواند بود. به کمال رساندن این تلاش،

باری است سنگین بردوش پژوهشگران. اینک پیش از ارائه‌ی فهرست های آیات قرآنی در زمینه‌ی تاریخ اسلام، بر آنم که چکیده‌ی برداشت خود از آنهمه را جمع بندی کنم، بسا که این جمع بندی را در سهولت بهره برداری خوانندگان نقشی باشد:

روند بعثت

بعثت پیامبر خاتم، از روز نخست با کارشکنیهایی از سوی مشرکین قریش و کافران اهل کتاب روبرو بوده است. ← فهرست ۱ و ۲ و ۳
پیامبر خاتم می کوشیده است که از راه برخوردی سازنده و منطقی با مخالفان، مشکلات را از سرراه بردارد. ← فهرست ۴ و ۵
موضوع تعصب آمیز مشرکین و کفار، این تلاش صلح جوانه را به بن بست کشانده است. ← فهرست ۶

پیامبر خاتم، پس از مدارای بسیار و تکاپویی سخت، ناگزیر جهاد با دشمنان را تن می دهد که تغییر قبله و اعلام برائت از مشرکین نخستین حرکتی است که می توان آن را نشانی از تغییر سیاست برخورد با اهل کتاب و مشرکین تلقی کرد. ← فهرست ۷
کشیده شدن مسلمانان به میدان جنگ با دشمن، با تدبیری است لطیف که قرآن به آن اشاره دارد. ← فهرست ۸
با شروع نبرد اسلام و کفر تدارکات جبهه با اهمیتی خاص مطرح می شود که از آن باید به عنوان محور عمده ای در بحث انفاق یاد شود و متاسفانه مورد غفلت است. ضمناً آیات انفاق در قرآن از این دیدگاه نیز شایان تأمل است. ← فهرست ۹

از این پس، جهاد، هجرت و شهادت در رهنمود وحی مورد تاکیدهای پی در پی است و پاره ای عبادتها نیز، به ویژه روزه، در ارتباط با جهاد ارزشی ویژه می یابند ← فهرست ۱۰

به رغم آمادگی های پیامبر در جهاد با کفار و مشرکین، و به رغم ارزش والای جهاد و شهادت در فرهنگ بعثت، می بینیم که همواره از جنگ به عنوان پدیده ای نامطلوب یاد می شود و پیشنهاد صلح به هر حال مورد استقبال است و از هر بهانه در تعطیل جنگ استفاده می شود. چنان که پیش گیری از تندروی در برخورد با دشمن، همیشه مورد

تاکید است. ← فهرست ۱۲و۱۱

رمز پیروزی

در فرهنگ بعثت ضمن آن که موازنه‌ی نیرو به شکلی مطرح است و تدارکات جبهه چنان که پیش از این اشاره شد مورد تاکید است رمز پیروزی، امدادهای غیبی است، با فلسفه‌ای روشن و ریشه دار و جهان بینی قرآنی. ← فهرست ۱۴و۱۳

فلسفه‌ی جهاد

فلسفه‌ی جهاد نیز در فرهنگ بعثت به گونه‌ای مطرح است که مرز آن با جنگ‌های متداول در کشمکش قدرت روشن است. ← فهرست ۱۴

یادآوری این نکته در اینجا سودمند است که در فرهنگ قرآن، جهادگریزی با انفاق در رابطه‌ای تنگاتنگ مطرح است. ← فهرست ۱۵

آشنائی با جریان نفاق

جریان نفاق در قرآن، جریانی است پیچیده و بسیار خطرناک که بی شناخت درست آن، تحلیل تاریخ انبیاء و اسلام را نمی‌توان توفیق یافت. در نگاه نخستین به آیات قرآن در این زمینه، می‌توان به نکته‌های زیر دست یافت:

۱ - جریان نفاق می‌کوشیده است که دین را از متن زندگی منزوی کند. ←

فهرست ۱۶

۲ - منافقین و کفار، دارای روابط پنهانی بوده‌اند که از افشای آن هراس داشته‌اند.

← فهرست ۱۷

۳ - مستکبران کافر و زورمندان منافق در رابطه‌ای تنگاتنگ، کانون توطئه‌ها و

جوسازی‌های بر ضد بعثت و پیامبر خاتم بوده‌اند. ← فهرست ۱۸

۴ - منافقین می‌کوشیده‌اند که در بیت پیامبر نفوذ کنند. به هر حال این جریان چنان

خطرناک است که موضوع دو سوره‌ی قرآن تاکید بر پناهندگی به خدا است از آن! ←

فهرست ۱۹

۵ - سازش با جریان نفاق و انعطاف در برابر جاذبه‌ی زور و زر، به عنوان خطر مهمی بر سرراه بعثت و آرمانهای آن مطرح بوده است که در این خصوص پیامبر خاتم نیز بی نیاز از هشدار نبوده است! ← فهرست ۱۹

ابعاد بعثت

به هر حال، به رغم کارشکنی های کفار و منافقین، جریان بعثت حرکت تاریخی را اثرپذیر می سازد و تحولاتی را در هر زمینه پدید می آورد. شاید بتوان ابعاد این تحولات را به شرح زیر برشمرد:

- ۱ - انقلاب فرهنگی ← فهرست ۲۰
- ۲ - آموزشهای اخلاقی و تزکیه ← فهرست ۲۱
- ۳ - انقلاب در روابط اجتماعی و سیاسی ← فهرست ۲۲
- ۴ - تحول در مناسبات اقتصادی ← فهرست ۲۳
- ۵ - قانون گذاری و پی ریزی تمدن اسلام ← فهرست ۲۴

وقایع مهم

رویدادهای مهمی که در قرآن مورد اشاره قرار گرفته است در دو محور خلاصه می شوند:

- ۱ - رویدادهای مهم مانند:
 - معراج، شب قدر و نزول قرآن، شق القمر، تشریح نماز جمعه، هجرت، مسلمانان حصر در سفر حج، صلح حدیبیه و بیعه الرضوان، فتح مکه قطع وحی و جوسازی پیرامون آن
- ۲ - جنگها مانند:
 - جنگ بدر، احد، احزاب، حنین، تبوک، و سرکوبی یهود بنی النضیر، در مورد گروه اول از وقایع به ترتیب می توان به سوره های: بنی اسرائیل، نجم، دخان، قدر، قمر و جمعه مراجعه کرد. نیز ← فهرست ۳ و بقره آیه (*) و حج آیات ۲۵ تا ۴۱، فتح و نصر، ضحی و انشراح، مراجعه کرد.

در مورد دوم نیز آیاتی بشرح زیر به چشم می خورد.

جنگ بدر: سوره‌ی انفال آیات ۵ تا ۷۵ و سوره دخان آیه ۱۶

جنگ احد: سوره‌ی آل عمران آیات ۱۲۰ تا ۱۲۹ و آیات ۱۳۸ تا ۱۸۹

جنگ احزاب: سوره‌ی احزاب

جنگ حنین: سوره‌ی توبه آیات ۲۵ تا ۲۷

جنگ تبوک: سوره‌ی توبه آیات ۱۱۷ تا ۱۱۸

سرکوبی یهود بنی نضیر: سوره‌ی حشر آیات ۲ تا ۱۶

سیره‌ی پیامبر

در بررسی آیات قرآن در زمینه‌ی تاریخ اسلام، نباید از سیره‌ی پیامبر غفلت شود. آیات زیادی از قرآن کریم را می توان به عنوان آشنایی با سیره‌ی پیامبر نیز مورد تأمل قرار داد. در اینجا به گروههایی از آیات اشاره می شود که دلالت روشن تری در این زمینه دارند ← فهرستهای ۲۵ - ۲۸

زمینه های اختلاف

در میان آیات قرآن کریم که تا حدودی به تاریخ اسلام مربوط است، آیاتی در نگاه می نشیند که از آن می توان زمینه های اختلاف را در صفوف مسلمین به دست آورد. در اولین نگاه زمینه های اختلاف مسلمانان عبارتند از: دست آورد مادی بعثت و غنائم جنگ، غفلت از هدف و برکات بعثت، جاه طلبی و رقابتهای ناسالم و غفلت از عوامل معنوی پیروزی. به ترتیب رجوع شود به سوره های انفال، نحل و انفال آیات ۱-۶، ۲۴-۲۶، ۹۲-۹۷ و ۱-۲۳

آینده‌ی بعثت

به هر حال در نگاه قرآن، آینده‌ی بعثت آینده ای است روشن و به دون ابهام ←

فهرست شماره ۱

شماره ۶۲ مسلسل

موضوع: آزار و شکنجه‌ی هواداران بعثت

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۱۶	نحل	۱۰۶-۱۰۷	۲	
۲۸	قصص	۲-۵۷ و ۶۱	۹	
۲۹	عنکبوت	۲ و ۷ و ۱۰	۷	
۳۳	احزاب	۵۷-۶۳	۷	
۸۴	بروج	۱-۱۰	۱۰	۳۵

فهرست شماره ۲

شماره ۶۳ مسلسل

موضوع: تلاش در جهت مخدوش کردن وحی

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۱۷	بنی اسرائیل	۷۲-۷۵	۴	
۲۶	شعرا	۱۹۲-۲۲۷	۳۶	
۴۱	فصلت	۲۶	۱	
۴۲	شورا	۲۴	۱	
۵۳	طور	۲۹-۳۱	۳	
۵۴	نجم	۱-۷	۷	
۶۸	قلم	۱-۷ و ۵۱-۵۲	۹	
۶۹	حاقه	۳۸-۵۲	۱۵	
۸۰	تکویر	۱۵-۳۹	۲۵	
۸۵	طارق	۱۳-۱۷	۵	۱۰۱

فهرست شماره‌ی ۳

شماره‌ی مسلسل ۶۴

موضوع: توطئه‌ی ترور پیامبر و زمینه‌ی هجرت

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۸	انفال	۳۰	۱	
۹	توبه	۴۰	۱	
۱۷	بنی اسرائیل	۷۶-۷۵	۲	
۲۸	قصص	۸۸-۸۵	۴	
۴۷	محمد	۱۳	۱	۹

فهرست شماره‌ی ۴

شماره‌ی مسلسل ۶۵

موضوع: برخورد سازنده با مخالفین

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۸۲-۸۰	۳	
		۹۵-۹۱	۵	
		۱۱۹-۱۱۱	۹	
		۱۴۱-۱۳۵	۷	
۳	آل عمران	۲۰-۱۹	۲	
		۷۱-۵۸	۱۴	
		۱۹۹-۱۱۳	۸۷	
۴	نساء	۱۹۹-۱۱۳	۸۷	
		۱۷۵-۱۷۱	۵	
۵	مائده	۱۹-۱۵	۵	

۲۳۰	۸	۸۶-۸۱	
-----	---	-------	--

فهرست شماره‌ی ۵

شماره‌ی مسلسل ۶۶

موضوع: احتجاج با مخالفین

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۲۹-۲۱	۹	
		۱۰۲-۸۸	۱۵	
		۱۱۳-۱۱۰	۴	
		۱۴۱-۱۳۳	۹	
۳	آل عمران	۷۱-۵۸	۱۴	
۴	نساء	۱۶۲-۱۵۳	۱۰	
۵	مائده	۷۷-۶۴	۸۴	
۷	اعراف	۱۹۸-۱۹۱	۸	
۱۰	یونس	۷۰-۳۴	۳۷	
۲۱	انبیاء	۴۷-۳۶	۱۲	
۲۲	حج	۷۴-۷۳ و ۱۰-۳	۱۰	
۲۳	مومنون	۹۶-۸۱	۱۶	
۲۷	نمل	۷۳-۶۷	۷	
۲۸	قصص	۷۵-۴۷	۲۹	
۲۹	عنکبوت	۶۸-۴۶	۲۳	
۳۲	سجده	۳۰-۲۸	۳	
۳۴	سبا	۵۹-۳	۸	
۳۶	یس	۸۳-۷۷	۷	
۳۷	صافات	۱۶۰-۱۴۹	۱۲	

۳۸	ص	۱۱-۴	۸
۳۹	زمر	۴۱-۳۸	۴
۴۱	فصلت	۱۲-۵	۸
۴۳	زخرف	۲۲-۹	۱۴
		۶۳-۵۷	۷
		۸۹-۷۸	۱۲
۴۵	جاثیه	۳۷-۲۱	۱۷
۴۶	احقاف	۱۲-۳	۱۰
۵۳	طور	۴۸-۳۰	۱۹
۵۴	نجم	۳۰-۱۹	۱۲
۵۶	واقعه	۸۷-۴۷	۴۱
۶۳	جمعه	۸-۵	۴
			۴۷۳

فهرست شماره‌ی ۶

شماره‌ی مسلسل ۶۷

موضوع: جنبه‌گیریهای تعصب‌آمیز مخالفان

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۲۳-۷۴	۵۰	
۳	آل عمران	۱۲۰-۱۱۸	۳	
۴	نساء	۵۷-۴۴	۱۴	
۵	مائده	۵۹	۱	
۱۷	بنی اسرائیل	۵۱-۴۴	۸	
۳۵	فاطر	۴۳-۴۲	۲	
۳۶	یس	۹-۷	۳	
۳۸	ص	۲	۱	

۴۱	فصلت	۴-۵ و ۴۴	۳
۴۳	زخرف	۲۹-۳۲	۴
۴۵	جاثیه	۷-۸	۲
۵۰	ق	۱-۸	۸
۶۱	صف	۷-۹	۳
۶۸	قلم	۱-۱۵	۱۵
۷۰	معارج	۱-۳	۳
۷۳	مزمل	۱۱	۱
۷۵	قیامت	۵-۶	۲
		۲۰-۲۱	۲
		۳۱-۳۳	۳
۷۶	دهر	۲۷	۱
۸۳	مطففین	۱۰-۱۴	۵
۸۴	انشقاق	۲۰-۲۲	۳
	علق	۹-۱۸	۱۰
	دین	۱-۳	۳
	مد	۱-۵	۵
			۱۵۵

فهرست شماره‌ی ۷

شماره‌ی مسلسل ۶۸

موضوع: تغییر قبله، دستور جهاد و اعلام برائت از مشرکین و کفار

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۴۲-۱۷۶	۳۵	
۳	آل عمران	۱۱۸-۱۲۹	۱۲	
		۱۶۵-۱۷۴	۱۰	

۹	توبه	۷۳ و ۳۷-۱	۳۸
		۱۱۵-۱۱۳	۳
		۱۲۳	۱
۲۲	حج	۴۱-۳۸	۴
۲۵	فرقان	۵۲	۱
۴۷	محمد	۹-۴	۶
۶۶	تحریم	۹-۷	۳
	کافرون	۶-۱	۶
			۱۱۹

فهرست شماره‌ی ۸

شماره‌ی مسلسل ۶۹

موضوع: تدبیر الهی در کشیده شدن مسلمین به میدان جهاد

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۳	آل عمران	۱۳ و ۱۵۱-۱۵۴	۵	
۸	انفال	۴۳-۴۴ علوم از ۲ و مطالعات ۷	۲	

فهرست شماره‌ی ۹

شماره‌ی مسلسل ۷۰

موضوع: تاکید بر تدارکات جبهه

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۵۹	۱	
۸	انفال	۶۰	۱	۲

فهرست شماره‌ی ۱۰

شماره‌ی مسلسل ۷۱

موضوع: تاکید بر ارزش جهاد، هجرت و شهادت

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۵۷-۱۵۳	۵	
		۱۹۵-۱۸۳	۱۳	
۳	آل عمران	۱۴۸-۱۳۹	۱۰	
۴	نساء	۱۰۴-۹۵	۱۰	
۹	توبه	۱۱۲-۱۱۰ و ۱۰۰	۴	
		۱۲۱-۱۲۰	۲	
۱۶	نحل	۴۲-۴۱	۲	
۲۲	حج	۴۱-۳۹	۳	
		۶۷-۵۸	۱۰	
۵۷	حدید	۱۲-۱۰	۳	
۶۱	صف	۱۳-۱۰ و ۴	۵	
۱۰۰	عادیات	۵-۱	۵	۷۲

فهرست شماره‌ی ۱۱

شماره‌ی مسلسل ۷۲

موضوع: استقبال از صلح، تاکید بر اتمام حجت و تحریم خونریزی در ماههای حرام

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۸	انفال	۶۲-۶۱	۲	
۹	توبه	۴۲ و ۶ و ۵	۳	
		۳۷-۳۶	۲	
			۷	

فهرست شماره‌ی ۱۲

شماره‌ی مسلسل ۷۳

موضوع: پرهیزی از تندروی با دشمن

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۴	نساء	۹۲-۹۴	۳	
۵	مائده	۲ و ۸	۲	
۱۶	نحل	۱۲۶-۱۲۸	۳	
۲۲	حج	۶۰	۱	
۴۵	جاثیه	۱۴-۱۵	۲	۱۱

فهرست شماره‌ی ۱۳

شماره‌ی مسلسل ۷۴

موضوع: نقش امدادهای غیبی در پیروزی مجاهدان

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۳	آل عمران	۱۴۹-۱۵۴	۶	
۸	انفال	۹-۱۴	۶	
۹	توبه	۲۵-۲۷	۳	
		۳۱-۳۲ و ۴۰	۳	
۲۳	حج	۱۵-۳۱	۱۷	
		۳۸-۴۱ و ۶۰	۵	
۴۰	مومن	۵۱ و ۷۷	۲	
۴۱	فصلت	۳۰-۳۲	۳	
۵۸	مجادله	۵-۸	۴	
۶۸	قلم	۱۷ و ۴۴-۵۰	۸	۵۷

فهرست شماره‌ی ۱۴

شماره‌ی مسلسل ۷۵

موضوع: فلسفه‌ی جهاد

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۸	انفال	۲۳-۷	۱۷	
۲۲	حج	۶۰ و ۴۱-۳۸	۵	
۴۲	شورا	۴۳-۳۹	۵	۳۲

فهرست شماره‌ی ۱۵

شماره‌ی مسلسل ۷۶

موضوع: جهاد گریزی و نفاق، در رابطه‌ای تنگاتنگ

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۳	آل عمران	۱۶۸-۱۵۲	۱۷	
		۱۸۲-۱۷۵	۸	
۴	نساء	۹۸-۷۱	۲۸	
۵	مائده	۲۶-۲۰	۷	
۹	توبه	۱۲۷-۳۸	۹۰	
۲۶	نور	۵۳	۱	
۳۳	احزاب	۱۹-۱۲	۸	
۴۷	محمد	۳۸-۲۰	۱۹	
۴۸	فتح	۱۱	۱	
۵۷	حدید	۱۵-۱۴	۲	۱۸۱

فهرست شماره‌ی ۱۶

شماره‌ی مسلسل ۷۷

موضوع: تلاش منافقین در جهت منزوی ساختن دین

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۴	نساء	۶۰-۷۰	۱۱	
		۱۵۰-۱۵۲	۳	
۲۶	نور	۴۷-۵۴	۸	۲۲

فهرست شماره‌ی ۱۷

شماره‌ی مسلسل ۷۸

موضوع: رابطه‌ی سرمداران نفاق و کفر

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۴	نساء	۱۳۸-۱۴۷	۱۰	
۵۸	مجادله	۱۴-۲۲	۹	۱۹

فهرست شماره‌ی ۱۸

شماره‌ی مسلسل ۷۹

موضوع: کافران زورمدار و منافقان زرمند، کانون توطئه بر ضد بعثت

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۳	آل عمران	۱۸۱-۱۸۲	۲	
۹	توبه	۴۲-۱۱۰	۶۹	
۱۰	یونس	۶۵-۶۶	۲	
۱۱	هود	۱۲-۲۴	۱۳	

۱۳	رعد	۴۳-۵	۳۹
۱۵	حجر	۱۵-۶	۱۰
		۹۹-۸۸	۱۲
۱۶	نحل	۲۹-۱۹	۱۱
۱۷	بنی اسرائیل	۱۱۰ و ۹۳-۹۰	۵
۲۰	طه	۱۳۵-۱۳۰	۶
۲۱	انبیاء	۹-۱	۹
۲۳	مومنان	۷۴-۷۰	۵
۲۵	فرقان	۳۴-۴	۳۱
		۶۰ و ۴۴-۴۱	۵
۳۰	روم	۶۰-۵۸	۳
۳۴	سبا	۳۹-۳۱	۹
۳۶	یس	۶۹	۱
۴۳	زخرف	۳۷-۳۱	۷
۴۵	جاثیه	۱۱-۷	۵
۶۳	منافقون	۸-۱	۸
۶۸	قلم	۱۷-۱	۱۷
۷۳	مزمّل	۱۱	۱
۷۴	مدثر	۲۵-۱۰	۱۶
			۲۸۶

فهرست شماره‌ی ۱۹

شماره‌ی مسلسل ۸۰

موضوع: جریان خطرناک نفاق

شماره سوره	نسام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۶۶	تحریم	۱۲-۳	۱۰	

۱۱۳	فلق	۵-۱	۵
۱۱۴	ناس	۶-۱	۶
			۲۱

فهرست شماره‌ی ۲۰

شماره‌ی مسلسل ۸۱

موضوع: هشدار به پیامبر

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۴	نساء	۱۱۹-۱۰۵	۱۵	
۶	انعام	۵۹-۵۱	۹	
۱۸	کهف	۴۹-۲۸	۲۲	۴۶

فهرست شماره‌ی ۲۱

شماره‌ی مسلسل ۸۲

موضوع: ابعاد بعثت - انقلاب فرهنگی

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۷۷	۱	
۳	آل عمران	۱۸۸-۱۷۸	۱۱	
۴	نساء	۵۲-۴۴	۹	
		۶۵-۵۸	۸	
۵	مائده	۵۳-۱۵ و ۸۱-۵۹	۴۰	
		۱۰۴ و ۸۸-۸۶	۲۳	
			۴	
۶	انعام	۵۸-۵۱	۸	
		۱۰۷-۱۰۰	۸	

۸	توبه	۵۵-۵۳ و ۱۹	۴
		۹۵-۹۶ و ۱۲۲	۳
۱۶	نحل	۲۶-۲۰	۷
		۶۴-۵۷	۸
		۱۱۸-۱۱۴	۵
۱۷	بنی اسرائیل	۴۴-۴۰	۵
۱۸	کهف	۴۶-۲۸	۱۹
۲۸	شعرا	۲۲۷-۲۲۴	۴
۳۹	زمر	۴۷-۴۵	۳
۵۳	نجم	۳۰-۱۹	۱۲
۵۷	حدید	۲۱-۲۰	۲
۶۱	صف	۱۳-۱۰	۴
۶۲	جمعه	۱۱	۱
۶۸	قلم	۵-۴	۲
۸۰	عبس	۳۲-۱	۳۲
۸۳	مطففین	۳۶-۲۹	۸
۱۰۱	تکواثر	۸-۱	۸
۱۰۳	همزه	۹-۱	۹
			۲۴۸

فهرست شماره‌ی ۲۲

شماره‌ی مسلسل ۸۳

موضوع: ابعاد بعثت - تزکیه

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۸۶-۱۸۳	۴	
۳	آل عمران	۱۳۶-۱۳۳	۴۲	

۴	نساء	۳۶-۳۶ و ۸۶	۸
		۱۳۵	۱
		۱۴۸-۱۴۹	۲
۵	مائده	۱۱ و ۸	۲
۶	انعام	۱۰ و ۸	۱
۱۶	نحل	۹۷-۹۶	۲
۱۷	بنی اسرائیل	۲۲ و ۳۹ و ۵۳	۳
		۲۳-۲۴	۲
۲۰	طه	۱۲۴-۱۲۷	۴
۲۳	مؤمنون	۱-۲۲	۲۲
۲۵	فرقان	۶۳-۷۷	۱۵
۳۱	لقمان	۱۳-۱۹	۷
۳۳	احزاب	۴۱-۴۴	۴
		۶۹-۷۱	۳
۴۱	فصلت	۳۴-۳۶	۳
۴۹	حجرات	۱۱-۱۸	۸
۵۷	حدید	۲۰-۲۴	۵
۵۸	مجادله	۹-۱۱	۳
۶۱	صف	۲-۳	۲
۶۲	مناقصون	۹-۱۰	۲
۶۴	تغابن	۱۶-۱۸	۳
			۱۴۸

فهرست شماره‌ی ۲۳

شماره‌ی مسلسل ۸۴

موضوع: ابعاد بعثت - دگرگونی روابط اجتماعی و سیاسی

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۲۳-۱۲۴	۲	
۴	نساء	۴۱-۶۳	۲۳	
۹	توبه	۱-۱۶ و ۴	۵	
		۲۳-۲۴	۲	
		۶۷-۷۱	۵	
		۱۱۲-۱۱۴	۳	
۱۱	هود	۴۵-۴۶	۲	
۴۷	محمد	۱-۳	۳	
۵۸	مجادله	۲۲	۱	
۶۰	متحنه	۱-۱۳	۱۳	
۶۴	تغابن	۱۴-۱۵	۲	
۹۷	بینه	۱-۳	۳	۶۴

فهرست شماره‌ی ۲۴

شماره‌ی مسلسل ۸۵

موضوع: ابعاد بعثت - دگرگونی مناسبات اقتصادی

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۶۸-۱۷۵	۸	
		۱۸۰-۱۸۲	۳	
		۱۸۸	۱	
		۲۴۲-۲۸۱	۴۰	
۳	آل عمران	۱۳۰-۱۳۴	۵	
۴	نساء	۳۹-۴۰	۲	

۳۰	روم	۲۹	۱
۵۹	حشر	۷	۱
۸۳	مطففین	۲۸-۱	۲۸
			۸۹

فهرست شماره‌ی ۲۵

شماره‌ی مسلسل ۸۶

موضوع: ابعاد بعثت - قانون‌گذاری و پی‌ریزی تمدن اسلامی

شماره سوره	نام‌سوره	شماره‌آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۲	بقره	۱۷۳-۱۷۱	۳	
		۱۸۲-۱۷۸	۵	
		۲۴۲-۲۱۹	۲۴	
۳	آل عمران	۲۸۳-۲۸۲	۲	
۴	نساء	۳۵-۱	۳۵	
		۷۰-۵۷	۱۴	
		۹۴-۹۲	۳	
		۱۳۰-۱۲۷	۴	
		۱۷۶، ۱۳۵	۴۲	
۵	مائده	۷-۱	۷	
		۴۰-۳۳	۸	
		۱۰۰-۹۰	۱۱	
۶	انعام	۱۶۴	۱	
۱۶	نحل	۹۷-۹۰	۸	
۱۷	بنی اسرائیل	۱۵	۱	
۲۴	نور	۴۰-۱	۴۰	
		۶۳-۵۸	۶	

۳۰	روم	۳۸-۳۹	۲
۳۳	احزاب	۱-۶	۶
		۲۸-۴۰	۱۳
		۴۹-۵۵	۷
۳۹	زمر	۷	۱
۴۹	حجرات	۱-۱۰	۱۰
۵۳	نجم	۳۶-۴۲	۷
۵۵	الرحمن	۷-۹	۳
۵۸	مجادله	۱-۴	۴
۶۰	ممتحنه	۱-۹	۹
		۱۲-۱۳	۲
۶۵	طلاق	۱-۷	۷
			۲۸۵

فهرست شماره‌ی ۲۶

شماره‌ی مسلسل ۸۷

موضوع: سیره‌ی پیامبر - تلاش توانفرسا و تعهد وصف ناپذیر

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۵	مائده	۳۲-۳۵	۴	
۹	توبه	۱۲۸	۱	
۲۰	طه	۱-۸	۸	
۲۶	شعرا	۳-۴	۲	
۳۶	یس	۷۶	۱	
۷۰	معارج	۵	۱	
۷۲	جن	۱۹	۱	۱۸

فهرست شماره‌ی ۲۷

شماره‌ی مسلسل ۸۸

موضوع: سیره پیامبر - مردم‌گرایی و شرح صدر

شماره سوره	نام‌سوره	شماره‌آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۳	آل عمران	۱۵۹	۱	
۶	انعام	۵۴-۵۱	۴	
۱۸	کهف	۲۹-۲۸	۲	
۲۶	شعرا	۲۱۵	۱	
۶۹	قلم	۴	۱	
۹۳	انشراح	۴-۱	۴	۱۳

فهرست شماره‌ی ۲۸

شماره‌ی مسلسل ۸۹

موضوع: سیره‌ی پیامبر - ریاضت و تهجد

شماره سوره	نام‌سوره	شماره‌آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۱۱	هود	۱۱۵-۱۱۴	۲	
۱۵	حجر	۹۹-۹۸	۲	
۱۷	بنی اسرائیل	۷۹-۷۸	۲	
۲۰	طه	۱۳۲-۱۳۰	۳	
۲۶	شعرا	۲۳۰-۲۱۷	۴	
۵۰	ق	۴۰-۳۹	۲	
۵۲	طور	۴۹-۴۸	۲	
۷۶	دھر	۲۶-۲۳	۴	۲۱

فهرست شماره‌ی ۲۹

شماره‌ی مسلسل ۹۰

موضوع: سیره‌ی پیامبر - سازش ناپذیری

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۱۱	هود	۱۱۲-۱۰۹	۴	
۱۷	بنی اسرائیل	۷۵-۷۲	۴	
۳۹	زمر	۱۵-۱۱	۵	
		۶۶-۶۵	۲	
۴۲	شورا	۱۵۰	۱	۱۶

فهرست شماره‌ی ۳۰

شماره‌ی مسلسل ۹۱

موضوع: آینده‌ی بعثت

شماره سوره	نام سوره	شماره آیه	جمع آیات	جمع تمامی آیات در این زمینه
۵	مائده	۵۶	۱	
۱۷	بنی اسرائیل	۶۰	۱	
۲۹	عنکبوت	۳-۲	۲	
۳۷	صافات	۱۷۳-۱۷۱	۴	
۵۸	مجادله	۲۱	۱	
۶۲	جمعه	۴	۱	۱۰

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی